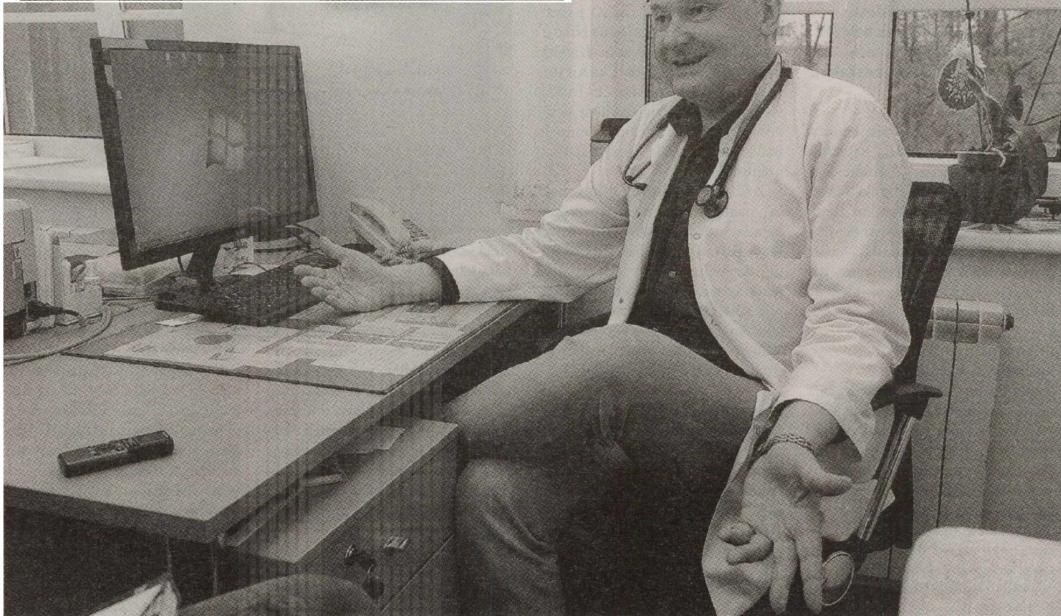

Pie ārsta ar mapīti un

◆ **Kardiologs Viesturs Liepa** aicina veidot pašiem savu ārstniecības dokumentu mapi

«**JO PRODUKTS TĀLĀK NO DABAS, jo tas sliktāks. Jāskaita soli prom no dabas. Piemēram, galai nav ne vains, bet desa jau ir soli tālāk no dabiskā produkta. Medus – lieliski, cukurs – soli prom no dabas.**» dakterim Viesturam Liepam ir pavisam vienkāršs ieteikums, kā sekot līdzīdī savam uzturam.

AGNESE LEIBURGA

Jelgavas poliklinikas kardiologu Viesturu Liepu pacienti apbrīno un nedaudz no viņa baidās. Sarunā ar «Ziņām» viņš atzīst, kādēļ ārstam jābūt mazliet bargam, un formulē būtiskas lietas, kas būtu jāievēro ikvienam.

– Vai ārstam jābūt bargam?

Nav nekādas jēgas kaut ko ārstēt, ja pacients neizpilda ieteikto. Cilvēkiem dažkārt nepatīk dzirdēt patiesību, tad es saku – ejiet pie cita ārsta, jo nevarat isti uztvert, kas jums kait. Ja vēlaties dzirdēt kaut ko patīkamu, ejiet aplāpāt ar kaimiņu.

Man nepatīk pacienti, kas neizpilda ieteikto. Kāda jēga tādā gadījumā nākt pie manis? Pilnīgi nekāda. Tas pats pats attiecas uz citu ārstu ieteikto. Piemēram, cilvēks atnācis pie manis, bet nav izpildījis divas trešdaļas no ģimenes ārsta norādījumiem. Tam var būt dažādi iemesli – iespējams, viņš kaut ko nav sapratis, sajaucis, bet tikpat labi var būt, ka to izdarījis apzināti. Ja sajaucis – parunāsim, paskaidrošu, un man nebūs pamata uz viņu dusmoties. Taču, ja pacients atzīst: «Es izdomāju, ka šis zāles nedzēršu!», man teikt, ka viss ir labi? Tu esi baigais malacis!?

– Un bieži izdomā vienkārši nedzert kādas zāles?

Ārkārtīgi bieži. Ārstniecības

process ir kopējs darbs – medicā un pacients. Noslēpums ir ilgstošā pareizā ārsta norādījumu izpildīšanā, un nevar vienkārši pats pārdomāt un vairst nedzert kādas zāles. Ir bijuši gadījumi, ka jāsamazina zāles kādam pacientam, iespējams, es neizpildīšu kaut ko, kas ir vādlinijās, bet zināšu, ka cilvēks ir spējīgs to īstenot. Katram ir savs apziņas un intelekta līmenis, un, ja viņš nespēj dzert desmit medikamentus pareizi, jo nosacījumi ir dažādi – pirms, pēc ēšanas, cikos –, tad tas nekam nederēs. Esmu redzējis pacientus, kas atnāk no kāda «baigā» centra – viņam saskaņā ar pasaulē vādlinijām izrakstīti 12 medikamenti. Reāli šis cilvēks neko nav sapratis. Viņš, pirmkārt, nemaz nespēj to visu nopirkt. Vienmēr vispirms jāpajautā, cik pacients var tērēt. Daudz kur to nepajautā. Izraksta pensionāram zāles par 100 eiro, kuras viņš nevar nopirkt. Kas notiek? Viņš sāk pats izvēlēties – šis es pamēšu, bet tas ne.

Ja pacients nevar atļauties nopirkt medikamentus, viņam būtu jāatstājas ārstam, lai varētu izvēlēties, kuri ir prioritāri. Visas zāles nav vienlīdzīgas – ir tādas, kas obligāti nepieciešamas, un tādas, kuras vajag, bet, iespējams, var iztikt. Ir zāles, kurām iespējams atrast lētāku analogu. Ja ārsts zina apstākļus, viņš var piemēklēt līdzekļus, kas varbūt būs mazāk efektīvi, bet tas jebkurā gadījumā ir labāk nekā nelietot neko.

– Latvijā daudzi lieto dažādus bezreceptu medikamentus, kuru reklāmas redzējuši televīzijā, kurus ieteikuši draugi un paziņas. Vai tādas lieto arī sirds veselībai?

Es tādas nevienam neiesaku, nezinu, cik tāds dzer, tas jāprasa aptiekās. Ja man kāds stāsta, ka lieto medikamentus, kuru reklāmu redzējis televīzijā, es vienmēr pajautāju, kad viņš pēdējo reizi redzējis tur «Mercedes» automašīnu reklāmu. Nekad, bet tos pārsk. Tas pats ir ar medikamentiem.

Ja cilvēks nemaz netaisās neko lietot, atnācis pie manis kā pie septītā ārsta, arī iepriekš nekāds ieteikums nav nēmis vēra, es tā arī pasaku – mani neapmierina viņa attieksme un līdzdarbība. To, protams, cilvēkam nepatīk dzirdēt, un viņš stāsta, ka tas ārsts ir nikns.

Tāpat, kā jau teicu, katram pacientam jāpiemeklē izmeklēšanas un ārstēšanas sarežģītība pēc viņa situācijas.

Nav vienkārši dzert daudz un dažādas zāles, turklāt ar dažādiem lietošanas nosacījumiem. Pamēģiniet kādreiz dzert zāles regulāri kaut vai divas vai trīs reizes dienā. Pats reizi saaukstējis un konstatēju, ka antibiotikas citreiz aizmirstas uz galda, vēl kādu reizi neatceros tās iedzert, un rezultātā labi ja vienreiz dienā tās lietoju.

– Cilvēki dažkārt arī neizprot situāciju un domā – kas gan sliktis notiks, ja kādu reizi izlaišu?

Neizprot arī to, ka dažkārt viens medikaments neitralizē otru. Vēl kāda lieta – nav jau atsevišķi sirds slimības, ir cilvēks kopumā. Sāku pacientu izprašāt, un, izrādās, viņš neko nevar pateikt par savu slimību vēsturi. Ar kaut ko slimojies, kaut ko lietojis, kaut kas «čupā» ar vaingrozdzeri, vēl kaut kas kait aknām, dzēris zāles, bet neatceras, kādas. Ja pacients nevar nosaukt medikamentus, man ir maz ticības, ka tie tiek lietoti pareizi. Otrkārt, katrs medikaments ietekmē citu. Liekot klāt vēl kādas zāles, man ir jāzina, ko viņš jau lieto.

– Kas rada tādu situāciju? Cilvēku mazā interese par savu veselību?

Tā ir vispārēja problēma Latvijā. Pirmkārt nosūtījumos nav prasību kaut ko rakstīt plašāk. Tur ir vārds, uzvārds un kaut kāda diagnoze. Izmeklējumu rezultāti parasti ir jānāk vēlreiz uz konsultāciju, tā, protams, pagarinās rindas. Cilvēkiem vajadzētu katram savu kartīti – mapīti, kurā salikt katru izmeklējumu, ārstēšanas materiālus. Piemēram, pacientam ir četras kartītes – viena pie endokrinologa, viena pie ģimenes ārsta, viena, nedod Dievs, pie onkologa, viena vēl pie kāda speciālista. Katrā ir daļa no izmeklēju-

